

6. Disney Parks Generate Nearly \$67 Billion for the U.S. Economy | The Walt Disney Company. The Walt Disney Company. URL: <https://thewaltdisneycompany.com/disney-parks-economic-impact/>
7. PESTLE Analysis: A Guide to Strategic Decision-Making | The Workstream. Atlassian. URL: <https://www.atlassian.com/work-management/strategic-planning/pestle-analysis>
8. Nahara M. B. Teoretychni aspekty biznes-modeli: heneza, skladovi, faktory vplyvu. Scientific Bulletin of PUET: Economic Sciences. 2022. № 2 (106). URL: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-2-3>
9. YouTube Live abo Twitch: yak obraty platformu dlia striminh? URL: <https://gyre.pro/ua/blog/youtube-live-vs-twitch-choosing-your-streaming-platform>
10. Boichenko, K., & Sierhieiev, M. (2024). Pidpriemnytski ekosystemy v umovakh tsyfrovizatsii. Ekonomichniy prostir. №191. S.364-368. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-61>
11. Youcontrol. URL: <https://youcontrol.com.ua/dashboard>
12. Boxxer and Megogo announce broadcast partnership in Ukraine. Boxxer. URL: <https://www.bosxxer.com/news/bosxxer-and-тов«мерого»-announce-broadcast-partnership-in-ukraine/>
13. UPL TV is now available on MEGOGO. Ukrainska Prem'ier-Liha | Ofitsiyni sait UPL - upl.ua. URL: <https://upl.ua/en/news/view/9604>
14. Avramenko I. 15 reasons you should distribute your videos on Megogo - AIR Media-Tech. AIR Media-Tech: advanced products for influencers and brands. URL: <https://air.io/en/15-reasons-you-should-distribute-your-videos-on-megogo>
15. Jacobides M. G., Cennamo C., Gawer A. Towards a theory of ecosystems. Strategic Management Journal. 2018. Vol. 39, no. 8. P. 2255–2276. DOI: <https://doi.org/10.1002/smj.2904>
16. Lotysh O. Ya. Ekonomichni teorii firmy: suchasni pidkhody ta analiz. U: Sotsialno-ekonomichni koordynaty rozvytku pidpriemnytskoi diialnosti: kolektyvna monohrafiia. Uman: SPD "Sochinskyi", 2014. Ch. 1. S. 9–20. (Za red. O. O. Nepochatenko) URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/19756>

Стаття надійшла 28.09.2025; прийнята до друку 28.10.2025 року

DOI 10.33111/vz_kneu.41.25.04.13.089.095

УДК

Чобіток Вікторія Іванівна,
доктор економічних наук, професор
ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»
Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна
E-mail: vika_chobitok@ukr.net;
ORCID ID: 0000-0002-5272-388X

Московець Дмитро Олегович,
здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти,
ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»
Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна
E-mail: dimamoskovets1987@gmail.com
ORCID ID: 0009-0003-4284-0147

ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО БІЗНЕСУ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ

Chobitok Viktoriia,
Doctor of Economic Sciences, Professor,
Scientific Research Institute "Ukrainian Engineering Pedagogical Academy"
Kharkiv National University. V.N. Karazin
St. 16 University Street, Kharkiv, 61003, Ukraine;
E-mail: vika_chobitok@ukr.net;
ORCID ID: 0000-0002-5272-388X

Moskovets Dmitry
applicant for the third educational and scientific level of higher education,
Scientific Research Institute "Ukrainian Engineering Pedagogical Academy"
Kharkiv National University. V.N. Karazin
St. 16 University Street, Kharkiv, 61003, Ukraine;
E-mail: dimamoskovets1987@gmail.com
ORCID ID: 0009-0003-4284-0147

ASSESSMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE DENTAL BUSINESS: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS

Анотація. У статті розкрито теоретико-методичні аспекти оцінки інноваційного розвитку у сфері стоматологічного бізнесу в Україні як ключового сегмента медичних послуг. Акцент зроблено на інтеграції сучасних технологій, організаційних моделей і високих стандартів обслуговування, що стимулюють конкурентоспроможність і адаптивність стоматологічного бізнесу. Розглянуто різні наукові підходи до визначення поняття «інноваційний розвиток підприємства» та проаналізовано його специфіку у стоматологічній галузі. Запропоновано комплексну методику оцінювання інноваційного потенціалу стоматологічного бізнесу з урахуванням п'яти підходів: фінансового, нефінансового, соціального, екологічного та інноваційного. Узагальнення методичних підходів дозволило сформулювати цілісну модель оцінки, яка враховує як кількісні, так і якісні критерії результативності. Обґрунтовано доцільність впровадження багатовимірного підходу до стратегічного планування, що забезпечує довгостроковий розвиток та посилення позицій стоматологічного бізнесу у динамічному медичному середовищі. Отримані результати можуть слугувати методичною основою для розробки ефективних управлінських рішень, орієнтованих на сталий розвиток малого та середнього стоматологічного підприємництва.

Ключові слова: стоматологічний бізнес, інноваційний розвиток, методи оцінки, цифрові технології, сталий розвиток, приватна медицина.

Abstract. The article reveals theoretical and methodological aspects of assessing innovative development in the dental business in Ukraine as a key segment of medical services. The emphasis is on the integration of modern technologies, organizational models, and high standards of service that stimulate the competitiveness and adaptability of private dental clinics. Various scientific approaches to defining the concept of "innovative development of an enterprise" are considered and its specifics in the dental industry are analyzed. A comprehensive methodology for assessing the innovative potential of a clinic is proposed, taking into account five approaches: financial, non-financial, social, environmental, and innovative. The generalization of methodological approaches has made it possible to form a comprehensive assessment model that takes into account both quantitative and qualitative performance criteria. The feasibility of implementing a multidimensional approach to strategic planning is justified, which ensures long-term development and strengthening of the position of clinics in a dynamic medical environment. The results obtained can serve as a methodological basis for the development of effective management decisions focused on the sustainable development of small and medium-sized dental businesses.

Keywords: dental business, innovative development, assessment methods, digital technologies, sustainable development, private medicine.

Постановка проблеми. Стоматологічна галузь в Україні сьогодні все більше орієнтується на інноваційний розвиток як засіб підвищення конкурентоспроможності та адаптивності до турбулентних ринкових умов та постійних змін. Незважаючи на це, відсутність уніфікованих підходів до оцінювання інноваційної діяльності у стоматологічному бізнесі ускладнюється за рахунок негативного впливу ендогенного та екзогенного середовища. Існуючі методики здебільшого зосереджуються на окремих аспектах, не враховуючи комплексну взаємодію соціально-економічних, екологічних, інноваційно-технологічних та управлінських чинників. Це створює потребу в розробці інтегрованої системи оцінювання, адаптованої до специфіки стоматологічного бізнесу.

Актуальність теми дослідження посилюється необхідністю адаптації вітчизняного стоматологічного бізнесу до європейських стандартів сталого розвитку, що включає впровадження процесів цифровізації, враховуючи соціальні індикатори та стратегічне управління інноваціями.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання оцінки інноваційного розвитку підприємств, зокрема в сфері медичних послуг, привертає дедалі більшу увагу науковців і практиків, у зв'язку з потребою забезпечення сталого зростання, підвищення конкурентоспроможності та адаптації до викликів інноваційно-технологічного розвитку. У науковій літературі оцінка інноваційного розвитку підприємства розглядається як складне багатовимірне явище, що охоплює технологічні, управлінські, соціальні та економічні компоненти. Серед вчених, які зробили вагомий внесок у дослідження оцінки інноваційного розвитку підприємств, можна виділити: П. Микитюк [1], В. Прохорова [2], О. Божанова [2], О. Ємельянов [3], К. Ковтуненко [4], А. Коцага [4], В. Чобіток [5], Т. Шелест [5], І. Вербовський [6], О. Кисла [6], М. Ільчишин [7], С. Довбня [8], О. Куюн [8] та інші.

Методика дослідження. У дослідженні використано комплексний підхід, що поєднує аналіз наукових джерел, порівняльну характеристику підходів до оцінювання інноваційного розвитку та логіко-структурне узагальнення. Основними методами стали: контент-аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури щодо понять «інноваційний розвиток» і його застосування у сфері послуг; метод системного аналізу для ідентифікації взаємозв'язків між типами оцінки (фінансовою, нефінансовою, соціальною, екологічною, інноваційною); порівняльний аналіз для виявлення переваг і недоліків кожного з підходів у контексті стоматологічного бізнесу; метод узагальнення для формулювання інтегрованої моделі оцінювання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність численних досліджень, недостатньо уваги приділено системному оцінюванню інноваційного розвитку стоматологічному бізнесу. Недостатня наявність практичних інструментів, які б охоплювали не лише фінансові, а й нефінансові, соціальні та екологічні аспекти, ускладнює формування стратегій сталого зростання стоматологічного бізнесу. Крім того, досі не сформована єдина методика, яка б враховувала динамічні зміни у медичному законодавстві та цифровій трансформації стоматологічного бізнесу.

Мета дослідження. Метою дослідження є формування теоретико-методичних аспектів оцінки інноваційного розвитку стоматологічного бізнесу в турбулентних умовах господарювання.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі стоматологічний сектор виступає однією з ключових складових ринку медичних послуг, що підтверджується динамічними темпами його розвитку. Упродовж останніх десятиліть в Україні спостерігається активне формування приватного стоматологічного бізнесу, орієнтованого на надання широкого спектра високоякісних платних послуг. Такий розвиток супроводжувався впровадженням нових організаційних моделей, сучасних технологій та підвищенням стандартів обслуговування, що заклало підґрунтя для подальшого інноваційно-технологічного розвитку галузі.

За наведеними поняттями у багатьох літературних джерелах інноваційний розвиток підприємства слід розглядати як системний, цілеспрямований та безперервний процес якісних трансформацій у його діяльності, що здійснюється на основі впровадження інновацій, використання інноваційного потенціалу та формування нових компетенцій. Розглянемо деякі з дефініцій поняття «інноваційний розвиток підприємства» у табл. 1.

Таблиця 1

ДЕФІНІЦІЇ ПОНЯТТЯ «ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА»

Автор	Визначення
Микитюк П. П., Крисько Ж. Л., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Скоцилас С. М. [1]	процес спрямованої закономірної зміни стану підприємства, що залежить від інноваційного потенціалу цього підприємства та джерелом якого є інновації, що створюють якісно нові можливості для подальшої діяльності підприємства на ринку шляхом реалізації умінь знаходити нові рішення, ідеї та у результаті винаходів
Прохорова В. В., Божанова О. В. [2]	цілеспрямовані, закономірні, незворотні зміни в діяльності підприємства в стратегічному періоді, що базуються на впровадженні новостворених, або вдосконалених технологій, продуктів або послуг; враховуючі перманентну ефективність реалізацію управлінських рішень організаційно-технічного характеру (виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру), що полівекторно підвищує конкурентоспроможність промислового підприємства
Ємельянов О. Ю. [3]	стійкі зміни внутрішніх властивостей суб'єкта господарювання, що обумовлені впровадженням нововведень та зумовлюють такі зміни його функціональних властивостей, внаслідок яких відбувається зростання економічного потенціалу підприємства з подальшою реалізацією додатково набутих підприємством його економічних можливостей
Ковтуненко К. В., Коцага А. О. [4]	процес розвитку сфер діяльності бізнес-структури на основі або з упровадженням інноваційної діяльності з метою підвищення ефективності, конкурентоспроможності, прибутковості бізнес-структури, виведення її на новий рівень розвитку, вихід на нові ринки збуту

Інноваційний розвиток спрямований на підвищення ефективності функціонування, конкурентоспроможності та адаптивності підприємства в умовах динамічного ринкового середовища. Він передбачає впровадження технічних або технологічних новацій й комплексне оновлення управлінських, організаційних, маркетингових і соціально-економічних складових бізнесу [1].

Оцінка інноваційного розвитку підприємства передбачає системний аналіз ефективності управлінських рішень та діяльності підприємства загалом. Методики, що застосовуються в цьому процесі, охоплюють як кількісні, так і якісні аспекти. Вони включають аналіз внутрішнього стану виробництва, управління організацією, а також оцінку ефективності.

Сучасні дослідження вказують на необхідність інтеграції економічних, організаційно-управлінських, інформаційно-аналітичних та кадрових аспектів у процесі оцінювання. На основі аналізу вітчизняної та зарубіжної літератури виділяють три основні етапи оцінки: інформаційний, аналітичний та рекомендаційний (рис. 1) [5].

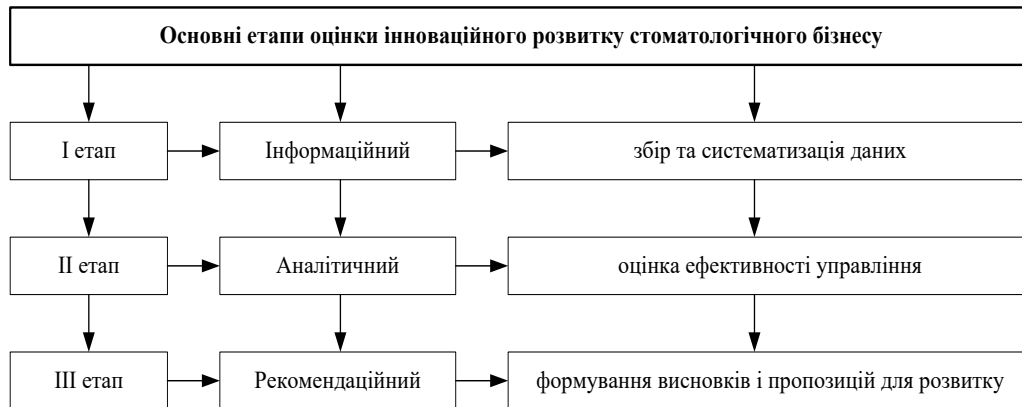

Рис. 1. Основні етапи оцінки інноваційного розвитку стоматологічного бізнесу

Особливе значення має врахування інноваційної готовності підприємства - здатності впроваджувати нові технології, адаптувати управлінські процеси до динамічного середовища та забезпечувати безперервне вдосконалення. Важливо також ідентифікувати центри управлінських рішень, визначити рівень централізації чи децентралізації функцій управління, що безпосередньо впливає на гнучкість організації [5].

Ці принципи набувають особливої актуальності в контексті стоматологічного бізнесу, де інноваційний розвиток означає не лише впровадження новітнього обладнання чи технологій лікування, а й модернізацію підходів до менеджменту, маркетингу та обслуговування пацієнтів.

На рис. 2 наведено науково-практичний підхід до формування оцінки інноваційного розвитку стоматологічного бізнесу.

У зв'язку з цим виникає потреба у використанні цілісного підходу до оцінювання інноваційної діяльності, який би охоплював як фінансові, так і нефінансові складові результативності. Такий підхід дозволяє комплексно оцінити реальний вплив інновацій на розвиток стоматологічного бізнесу, виявити його сильні й слабкі сторони, а також обґрунтувати управлінські рішення щодо подальшого вдосконалення.

Для ефективного управління інноваційним розвитком стоматологічного бізнесу важливо впроваджувати новітні технології та сервіси, системно оцінювати результативність цих змін.

Рис. 2. Науково-практичний підхід до формування оцінки інноваційного розвитку стоматологічного бізнесу

У цьому контексті доцільно застосовувати комплексну методику, що базується на поєднанні фінансових, нефінансових, соціальних, екологічних та інноваційних критеріїв, адаптованих до специфіки стоматологічної галузі (рис. 3).

Комплексне використання фінансових, нефінансових, соціальних, екологічних та інноваційних методів дозволяє отримати результати реального стану інноваційного розвитку стоматологічного бізнесу. Такий підхід сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, виявленню вузьких місць у процесі впровадження інновацій та формуванню стратегії сталого розвитку. Важливо проаналізувати ключові переваги та недоліки кожного з підходів до оцінювання інноваційної діяльності, що дозволить більш обґрунтовано обирати методи відповідно до стратегічних цілей стоматологічного бізнесу. У табл. 2 подано узагальнене порівняння основних методів оцінки з точки зору їх доцільності використання у сфері стоматологічного бізнесу.

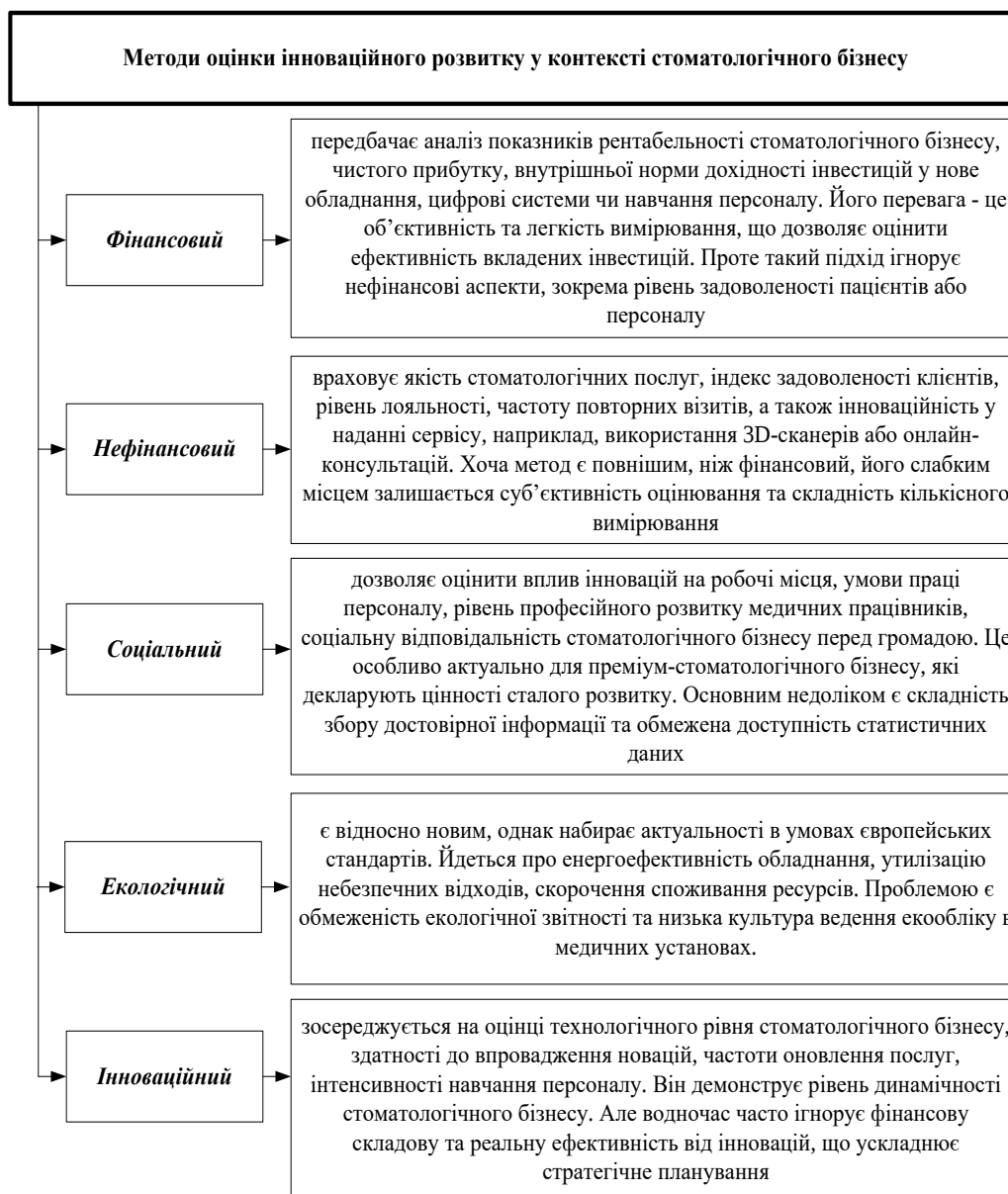

Рис. 3. Методи оцінки інноваційного розвитку у контексті стоматологічного бізнесу

Інноваційний розвиток у стоматологічному бізнесі є багатовимірним, безперервним процесом, що охоплює не лише технологічне оновлення, а й трансформацію управлінських, організаційних, маркетингових і соціально-економічних складових діяльності. У сучасних умовах динамічного медичного ринку саме інновації виступають ключовим чинником забезпечення конкурентоспроможності, адаптивності та сталого зростання стоматологічних закладів.

Результати проведеного дослідження засвідчують, що інноваційний розвиток у сфері стоматологічного бізнесу України демонструє позитивну динаміку завдяки впровадженню сучасних технологій, організаційних інструментів та адаптації до змін ринку.

Таблиця 2

**ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДХОДІВ ОЦІНКИ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО БІЗНЕСУ**

Підхід	Переваги	Недоліки
Фінансовий	Об'єктивність показників. Легкість у вимірюванні. Дає змогу оцінити дохідність інвестицій.	Ігнорує нефінансові аспекти, зокрема рівень задоволеності пацієнтів та персоналу.
Нефінансовий	Охоплює якість послуг. Враховує задоволеність клієнтів та інноваційність сервісу.	Суб'єктивність оцінювання. Важко кількісно виміряти результати.
Соціальний	Оцінка соціального впливу. Показує рівень корпоративної соціальної відповідальності.	Труднощі зі збором достовірної інформації. Обмежена наявність статистичних даних.
Екологічний	Враховує відповідність європейським стандартам. Підвищує імідж стоматологічного бізнесу.	Низька екологічна звітність. Недостатній рівень культури екообліку в стоматологічному бізнесі.
Інноваційний	Визначає технологічний рівень. Показує здатність до впровадження інновацій.	Ігнорування фінансової складової. Ускладнює стратегічне планування через абстрактність оцінки

Незважаючи на наявність спроб використання окремих індикаторів (наприклад, фінансової рентабельності або цифровізації сервісів), виявлено недостатню системність у застосуванні комплексних моделей оцінки, які поєднують як кількісні, так і якісні аспекти інноваційної діяльності. Як наслідок, інноваційність часто розглядається вузько - переважно як придбання сучасного обладнання або впровадження нових процедур, тоді як стратегічні підходи, засновані на багатоаспектній оцінці (зокрема соціальній та екологічній складовій), поки що залишаються малопоширеними.

Дискусійним залишається також рівень готовності стоматологічного бізнесу до переходу від класичних моделей менеджменту до адаптивно-інноваційного управління, особливо в умовах зростаючих вимог пацієнтів, глобалізації медичних технологій та цифрової трансформації. Незважаючи на зростання зацікавленості у впровадженні 3D-моделювання чи автоматизації пацієнтського обліку, ці інструменти часто впроваджуються ізольовано, без загальної інтеграційної стратегії, що знижує ефективність нововведень.

Водночас, позитивним сигналом є зростання уваги керівників до питань брендингу та індивідуалізації послуг, що виражається в активнішій реєстрації торговельних марок, підвищенні стандартів сервісу та прагненні до формування

сталої репутації на ринку. Це свідчить про поступовий перехід до стратегічного мислення в управлінні стоматологічним бізнесом.

Таким чином, подальші дослідження доцільно зосередити на розробці доступних для стоматологічного бізнесу методичних інструментів діагностики інноваційного потенціалу; вивченні бар'єрів, що стримують інституціоналізацію інноваційного підходу в ефективному управлінні; оцінці впливу цифрової трансформації на ефективність медичних послуг.

Висновки. Результативне управління інноваційним розвитком потребує чіткої системи оцінювання, яка має враховувати як фінансові, так і нефінансові аспекти діяльності стоматологічного бізнесу. Розглянуті в статті методи до оцінювання стоматологічного бізнесу дозволяють здійснити всебічну діагностику інноваційного потенціалу та виявити ключові напрямки подальших удосконалень.

Узагальнення теоретичних положень і методичних підходів свідчить про доцільність застосування оцінки інноваційної діяльності, адаптованої до специфіки стоматологічної галузі. Такий підхід забезпечить ефективне стратегічне планування, підвищить якість управлінських рішень та сприятиме формуванню конкурентних переваг стоматологічного бізнесу.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку практичних інструментів оцінювання інноваційного розвитку, з урахуванням особливостей стоматологічного бізнесу в Україні.

Література

1. Інноваційний розвиток підприємства. Підручник / за заг. ред. д-р. екон. наук, проф. Микитюка П. П. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. С. 25-31.
2. Прохорова В. В., Божанова О. В. Стратегічно-орієнтовані напрями інноваційного розвитку промислового підприємства. *Економічний вісник*. 2020. № 2. С. 132-140
3. Смелянов О. Ю. Інноваційний розвиток підприємств: сутність, послідовність оцінювання та перешкоди на його шляху. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8329>.
4. Ковтуненко К. В., Коцага А. О. Інноваційний розвиток бізнес-структур: сутність, тлумачення, теорії та підходи до визначення. *Бізнес Інформ*. 2020. № 5. С. 43-55
5. Чобіток, В. І., Шелест, Т. М. Система управління промисловими підприємствами в умовах інноваційного розвитку: науково-практичні аспекти оцінки. *Проблеми економіки*, 2021. (2 (48)), С. 169-180.
6. Вербовський І., Кисла О. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства (організації). *Адаптивне управління: теорія і практика*. Серія «Економіка». Вип. 19(38), 2024. 24 с.
7. Ільчишин, М. З. Методичний інструментарій оцінювання розвитку інноваційного підприємництва. *Академічні візії*, 2024. (35). URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1359>
8. Довбня, С., Куюн, О. Конкретизація стратегії стоматологічного закладу за допомогою системи збалансованих показників. *Економіка та суспільство*, 2022. (46). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-1>
9. Чобіток, В., Бобринцев, П. Теоретично-методичні підходи до інноваційно-гнучкого управління підприємствами в сучасних умовах господарювання. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*, 2024. 18(36).

10. Обиденнова, Т., Чобіток, І. Формування стратегії адаптивно-інноваційного розвитку підприємств в умовах цифровізації. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, 2025. 342(3 (1)), С. 191-197.
11. Камінський, Л. Р. Методичні підходи до дослідження інноваційної діяльності підприємств. *Економіка та суспільство*, 2024. (59). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-144>
12. Єпіфанова І. Ю., Гладка Д. О. Методичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3: С. 152-158.
13. Остах, П., & Сергєєва, Л. Інновації в інвестиційній діяльності на підприємствах в Україні. *Сталий розвиток економіки*, 2024. (1 (48)), С. 368-372.

Reference

1. Innovatsiyni rozvytok pidpriemstva. Pidruchnyk / za zah. red. d-r. ekon. nauk, prof. Mykytiuka P. P. Ternopil : ZUNU, 2023. S. 25-31.
2. Prokhorova V. V., Bozhanova O. V. Stratehichno-orientovani napriamy innovatsiinoho rozvytku promyslovoho pidpriemstva. *Ekonomichnyi visnyk*. 2020. No 2. S. 132-140
3. Iemelianov O. Yu. Innovatsiyni rozvytok pidpriemstv: sutnist, poslidovnist otsiniuvannia ta pereshkody na yoho shliakhu. *Efektivna ekonomika*. 2020. No 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8329>.
4. Kovtunen K. V., Kotsaha A. O. Innovatsiyni rozvytok biznes-struktur: sutnist, tлумachennia, teorii ta pidkhody do vyznachennia. *Biznes Inform*. 2020. No 5. С. 43-55
5. Chobitok, V. I., Shelest, T. M. Systema upravlinnia promyslovymy pidpriemstvamy v umovakh innovatsiinoho rozvytku: naukovopraktychni aspekty otsinky. *Problemy ekonomiky*, 2021. (2 (48)), S. 169-180.
6. Verbovskiy I., Kysla O. Kompleksne otsiniuvannia efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti pidpriemstva (orhanizatsii). *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka*. Serii «Ekononika». Vyp. 19(38), 2024. 24 s.
7. Ilchyshyn, M. Z. Metodychnyi instrumentarii otsiniuvannia rozvytku innovatsiinoho pidpriemnytstva. *Akademichni vizii*, 2024. (35). URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1359>
8. Dovbnia, S., Kuiun, O. Konkretyzatsiia stratehii stomatolohichnoho zakladu za dopomohoiu systemy zbalansovanykh pokaznykiv. *Ekononika ta suspilstvo*, 2022. (46). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-1>
9. Chobitok, V., Bobryntsev, P. Teoretychno-metodychni pidkhody do innovatsiino-hnuchkoho upravlinnia pidpriemstvamy v suchasnykh umovakh hospodariuvannia. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka*. Serii Ekononika, 2024. 18(36).
10. Obydienнова, Т., Chobitok, І. Formuvannia stratehii adaptyvno-innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv v umovakh tsyfrovizatsii. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*, 2025. 342(3 (1)), S. 191-197.
11. Kaminskyi, L. R. Metodychni pidkhody do doslidzhennia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv. *Ekononika ta suspilstvo*, 2024. (59). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-144>
12. Iepifanova I. Yu., Hladka D. O. Metodychni pidkhody do otsiniuvannia innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3: S. 152-158.
13. Ostakh, P., & Serhieieva, L. Innovatsii v investytsiinii diialnosti na pidpriemstvakh v Ukraini. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, 2024. (1 (48)), S. 368-372.

Стаття надійшла 03.10.2025; прийнята до друку 21.10.2025 року